

2023 – toplo leto, bogato s padavinami in veliko vremenskih ujm

Alenka Ferlež Rus in dr. Boštjan Naglič,
Inštitut za hmeljarstvo in pivovarstvo Slovenije

Zima nadpovprečno topla in bogata s padavinami

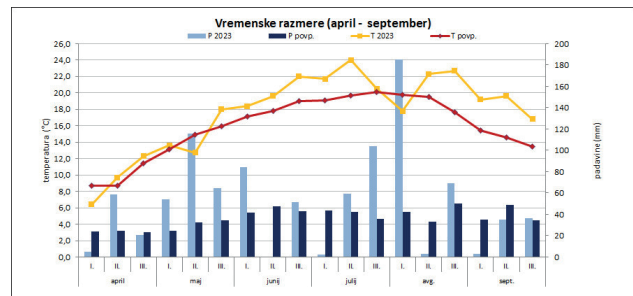
Zima 2023 je bila nadpovprečno topla. Povprečne vrednosti dnevne temperature zraka na referenčni postaji Spodnje Savinjske doline so bile v prvih treh mesecih višje od vrednosti dolgoletnega povprečja (1981–2010); meseca januarja za 4°C, februarja za 2°C in marca za 2,8°C. Tudi v vseh dekadah teh treh mesecev, z izjemo prve dekade februarja, so bile temperature višje od vrednosti dolgoletnega povprečja. Zabeležili smo 48 hladnih dni (minimalna dnevna temperatura pod lediščem), 2 ledena dneva (maksimalna dnevna temperatura pod lediščem), medtem ko mrzlih dni (minimalna temperatura pod -10 °C) nismo beležili. Skupaj je v prvih treh mesecih padlo 252,4 mm padavin, predvsem v obliki dežja; največ v mesecu januarju (159,8 mm), sledila sta mesec marec (72,2 mm) in februar (20,4 mm).

Pomlad deževna in s temperaturami zraka na nivoju dolgoletnega povprečja

V obdobju april–maj so bile povprečne temperature zraka na referenčni postaji Spodnje Savinjske doline podobne vrednostim dolgoletnega povprečja. V aprilu je bila povprečna temperatura zraka 9,5°C (za 0,1°C nižja od dolgoletnega povprečja), v maju pa 14,7°C (za 0,1°C višja od dolgoletnega povprečja). V teh dveh mesecih je padlo 317,6 mm padavin (155 mm nad dolgoletnim povprečjem). Največ dežja je padlo v maju (233,4 mm), ko je bilo kar 16 deževnih dni. Tudi april je bil bogat s padavinami (84,2 mm).

Poletje ekstremno mokro – poplave in neurja s točo
Junij je bil nadpovprečno topel; povprečna temperatura je bila 20°C (za 2°C višja od vrednosti dolgoletnega povprečja). Med 19. in 23. junijem smo zabeležili prvi vročinski val. Tudi v mesecu juliju in avgustu je bila povprečna dnevna temperatura za 2°C višja od dolgoletnega povprečja in je v juliju znašala 22,1°C, v avgustu pa 20,9°C. Samo v prvi dekadi avgusta je bila temperatura nižja (za 2°C) od vrednosti dolgoletnega povprečja, medtem ko je bila na primer tretja dekada avgusta za 5,1°C toplejša. V juliju sta bila dva vročinska vala (med 8. in 12. julijem ter 15. in 19. julijem). **Četrty vročinski val v letošnjem letu z najvišjimi dnevniimi temperaturami poletja 2023 je bil zabeležen med 20. in 27. avgustom, ko so bile te višje od 33,5°C in dosegle maksimalno vrednost 35,3°C.** V obdobju junij–avgust je padlo skupaj kar 559 mm dežja, največ v avgustu (257,4 mm; 132 mm nad dolgoletnim povprečjem). Tudi julij je bil zelo bogat s padavinami (165,8 mm; 43,5 mm nad dolgoletnim povprečjem). V juliju in avgustu jebilo kar 26 deževnih dni, in sicer 15 v juliju in 11 v

avgustu. Večji del Slovenije so v juliju prizadela obsežna neurja s točo in močnim vetrom, velika količina padavin v prvih dneh meseca avgusta pa je med 4. in 6. avgustom povzročila hude poplave in eno najhujših naravnih katastrof v zgodovini Slovenije. Ujme, ki smo jim bili priča v poletju 2023, so povzročile tudi veliko gospodarsko škodo na kmetijskih posevkih in v trajnih nasadih.

Primerjava povprečnih dekadnih temperatur in višine padavin od aprila do septembra 2023. Primerjava je narejena s 30. letnim povprečjem (1981–2010) na postaji Medlog pri Celju (vir podatkov: ARSO) z referenčno postajo Spodnje Savinjske doline (Latkova vas).

Začetek jeseni ekstremno topel

Povprečna temperatura zraka meseca septembra je bila na referenčni postaji 18,5°C (4°C nad dolgoletnim povprečjem). Vse tri dekade meseca septembra so bile zelo tople in so za več kot 3°C odstopale od dolgoletnega povprečja. Najtoplejša je bila druga dekada septembra, ki je od dolgoletnega povprečja odstopala celo za več kot 5°C. V septembru je padlo 74,2 mm dežja.

Potrebe po namakanju hmelja v letu 2023

V obdobju april–september smo na referenčni postaji zabeležili 950,9 mm padavin, kar je za 290,7 mm več kot znaša dolgoletno povprečje (1981–2010). Kljub temu so bila med obilico dežja vmesna obdobja, ko je bilo potrebno namakanje. 11. julija smo priporočili začetek namakanja prvoletnih nasadov hmelja in hmelja, ki raste na lažjih tleh. Zaradi vročega vremena (vročinski val) so se tla zelo hitro sušila, hmelj pa se je nahajal v fazi rasti, ko je najbolj občutljiv na pomanjkanje vode. Vrednosti referenčne evapotranspiracije so bile več kot 6 mm/dan. Drugo napoved namakanja smo izdali med avgustovskim vročinskim valom; vrednosti referenčne evapotranspiracije so bile okoli 5 mm/dnevno, z negativno vodno bilanco v drugi dekadi meseca. Priporočili smo začetek namakanja prvoletnih nasadov hmelja, hmelja, ki raste na lažjih tleh in predvsem poznih sort hmelja.